

Rädda Barnen
Åland

Bild: Freepik.com

För att vara så trafiksäker som möjligt behöver jag lite kunskap om lagarna.

Jag behöver tydliga skyltar och bra väglag.

Åländska barn och ungas tankar om vägtrafiken på Åland

Innehåll

Inledning	3
Barns rättigheter och vägtrafiken	4
Regler för gående	5
Regler för cyklister och lätta elfordon	7
Cykelhjälm	7
Barn under 12 år får cykla på gångbanan	9
Barn som är under 15 år får inte skjutsa någon på cykel eller lätta elfordon	10
Regler för lätta elfordon	11
Trafikfylleri med cykel eller lätt elfordon	12
Regler för mopeder och bilar	14
Böter för moped/mopedbil	14
Barn som transporteras i bil	16
Andra trafiksäkerhetsfrågor som barn och ungdomar särskilt har lyft fram	17
Övergångställen	17
Reflexer	18
Cykellyktor	19
Bilars avstånd till cyklister	20
Att använda mobilen när man cyklar eller kör elfordon	21
Tryggare alternativ till mopedbilar (epa-traktorer)	22
Trygga trafikmiljöer för barn och unga	23
Vad kan hända om du som är under 15 år bryter mot vägtrafiklagen?	24
Avslutning	25

Inledning

Ålands landskapsregering har arbetat med att ta fram en ny lag om vägtrafik. Just nu diskuterar politiker på Åland om förslaget som har tagits fram.

Vägtrafiklagen berättar hur du ska bete dig i trafiken beroende på vilket sätt du tar dig fram; om du går, cyklar, kör moped, kör bil eller tar dig fram på ett annat sätt, och hur du ska göra det.

Barn har rätt att ta sig runt på ett bra och trafiksäkert sätt, t.ex. till skolan och fritidsaktiviteter eller träffa kompisar och släktingar. För att de vuxna som bestämmer bättre skulle förstå vad barn behöver för att vara trygga och säkra i trafiken så frågade de barn om deras tankar och åsikter under hösten 2022. Enligt barnkonventionen har barn rätt att berätta vad de tycker i alla frågor som rör dem.

Totalt deltog ca 550 barn och unga i åldrarna 3-20 år i arbetet genom att svara på enkätfrågor eller genom att diskutera frågorna på daghem, i skola eller i andra grupper. Barns och ungas tankar och åsikter har nu sammanställts i en rapport som beskriver hur de förslag som vuxna har för regler i trafiken kommer att påverka barn och deras rätt att ta sig runt på ett tryggt sätt. Vårdnadshavare fick gavs också en möjlighet att säga sina åsikter om trafikreglerna och deras svar finns med i rapporten. Hela rapporten finns på landskapsregeringens hemsida regeringen.ax.

När den nya vägtrafiklagen tas i bruk kommer landskapsregeringen att informera alla vad som är nytt. Både grundskolor och daghem fortsätter med sina trafikundervisningar, likaså landskapets trafiksäkerhetskonsulent.

Den här är en kortare och mer barnanpassad rapport så att barn och unga ska få information om hur deras åsikter har använts när de vuxna har fattat beslut.

Den nya föreslagna lagen kan fortfarande ändras eftersom den inte är godkänd. Den nya lagen kommer att gälla på Åland tidigast år 2024. Fram tills dess gäller den nuvarande lagen om vägtrafik på Åland och i rapporten berättar vi också om vilka regler som gäller idag.

BARNS RÄTTIGHETER OCH VÄGTRAFIKEN

Regler för hur barn och unga får behandlas, finns samlade i ett internationellt avtal, barnkonventionen. Barnkonventionen berättar vilka rättigheter som gäller för alla barn i hela världen. Konventionen säger att det är regeringen i varje land som ska se till att alla barn får sina rättigheter. De olika reglerna i barnkonventionen kallas för artiklar. Det finns 54 olika artiklar som är alla lika viktiga. Barnkonventionen är lag både i Finland och på Åland.

Enligt barnkonventionen är alla under 18 år barn (artikel 1). Politiker ska alltid tänka på vad som är bäst för barn när de bestämmer sådant som gäller barn. Politiker ska också fråga barn vad de tycker innan de bestämmer om sånt som rör barn. Detta gäller när de ska ta beslut gällande trafiken. Barn och ungdomar är experter på vad de behöver för att vara trygga i trafiken.

Alla barn har rätt till bästa möjliga hälsa och rätt att få lättförståelig information och utbildning om hur man kan förebygga olyckor i trafiken (artikel 24). Politikerna måste jobba aktivt för att minska antalet trafikolyckor och det gör de genom att t.ex. ta fram lagar och förordningar som kräver användning av bilbälte och andra skyddsutrustningar, säkerställa att alla barn har tillgång till säkra transporter och att tänka på barnen och det som är bäst för dem när de planerar t.ex. vägar.

Möjligheten att röra sig tryggt i samhället är en förutsättning för att barn ska få använda flera av sina rättigheter enligt barnkonventionen, som rätten att gå i skolan, rätten till fritidsaktiviteter och rätten till sociala relationer. Alla barn har samma rättigheter och inget barn får diskrimineras. Barns möjlighet att transportera sig är beroende på många faktorer, t.ex. familjens ekonomi, barnets och vuxnas funktionsförmåga, ifall vuxna i familjen har körkort och tillgång till bil. Därför måste politikerna aktivt jobba för att säkerställa alla barns jämlika möjligheter att röra sig tryggt på Åland.

REGLER FÖR GÅENDE

Enligt det nya förslaget ska gående som använder en gemensam gång- och cykelbana om möjligt gå längst till vänster, alltså så att de möter trafiken (cyklarna).

Du känner igen en gemensam gång- och cykelbana när du ser den här skylten:

Som du ser finns det inget streck som skiljer de gående från cykeln. Jämför med bilden nedan, där ska gående gå på vänster sida och de som cyklar vara på höger sida.

BARN OCH UNGAS ÅSIKTER

Majoriteten av ungdomarna var positiva till förslaget och många svarade att de följer regeln redan idag. Några lyfte fram att det är svårt med en förändring och att de inte tror att alla kommer att följa regeln även om det blir lag.

Jag kommer byta sida som jag går på. Det verkar ganska logiskt eftersom man ska gå på vänster sida på bilvägar.

Folk kommer missa att det är en ny lag.

Jag går redan på vänster sida men det blir mindre risk att folk blir påcyklade om det blir lag.

Bild: Freepik.com

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Landskapsregeringen föreslår regeln eftersom de anser att det är mer trafiksäkert för den gående att möta fordon än att de framförs bakom ryggen på den gående.

De tycker också att de nya lätta elfordonen och elcyklarna som kör snabbt har gjort att det är ännu viktigare att reglera trafiken på gemensamma gång- och cykelbanor.

REGLERNA IDAG

Idag finns inte den här regeln på Åland, men alla barn ska få lära sig i skolan att det är tryggast att gå längst till vänster på en gemensam gång- och cykelbana.

Redan idag ska man alltid gå på vänster sida om man behöver gå på en bilväg och det inte finns en gång- och cykelbana.

REGLER FÖR CYKLISTER OCH LÄTTA ELFORDON

Cykelhjälm

Enligt det nya förslaget ska det stå i lagen att den som cyklar eller kör lätta elfordon (som elsparkcykel eller moped) ska använda cykelhjälm. Enligt förslaget leder det inte till någon påföljd om du inte använder cykelhjälm.

Efter att landskapsregeringen har frågat andra myndigheter, intresseorganisationer och sakkunniga om deras åsikter så bestämde de att ta med en regel att den som är över 15 år och skjutsar någon under 15 år ska se till att passageraren använder cykelhjälm. Annars kan den som skjutsar få böter om passageraren inte använder cykelhjälm.

BARNS OCH UNGAS ÅSIKTER

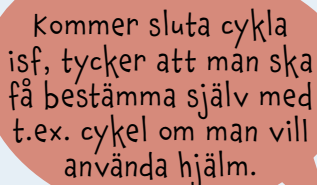
Barn inom barnomsorg och lågstadiet lyfter fram att cykelhjälmen är viktig för att skydda huvudet när man cyklar. Barn i lågstadiet lyfter även fram, för att öka hjälmanvändningen bland barn, behövs det mer information om varför cykelhjälmen är så viktig, hjälmar behöver bli bekvämare och att det behövs regler för att alla ska ha hjälm. De lyfter också fram att det är dyrt att köpa hjälm.

De flesta i lågstadiet svarar att de använder cykelhjälm, men bland äldre barn och ungdomar så var det inte så många som gjorde det. Äldre barn och ungdomar svarar att de inte använder hjälm på grund av t.ex. grupstryck, man glömmer bort den, det känns onödigt, ser fult ut eller så har man ingen hjälm.

För att öka hjälmanvändningen bland unga behöver de ännu mer information, hjälmarna ska bli snyggare, vuxna ska påminna barn och det ska bli olagligt att inte ha hjälm. Om det blir lag att ha cykelhjälm svarade några ungdomar att de ska sluta cykla men många trodde att flera ungdomar kanske kommer att använda hjälm om det blir lag.

Jag tror att flera skulle börja använda en hjälm om det vore lag.

Kommer sluta cykla isf, tycker att man ska få bestämma själv med t.ex. cykel om man vill använda hjälm.

Bild: Freepik.com

Tror inte att folk kommer börja använda hjälm ifall man inte får böter utan det.

Cykelhjälm ger säkerhet och räddar liv.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Landskapsregeringen föreslår att det står i lagen att de som cyklar ska använda cykelhjälm eftersom det är ett enkelt sätt att öka trafiksäkerheten för cyklister samt minska risken för allvarliga trafikolyckor.

Landskapsregeringen vill ha en regel om att den som skjutsar någon, som är under 15 år, ska få böter om den som skjutsas inte har cykelhjälm, eftersom de har rätt att skjutsas på ett tryggt sätt. Den vanligaste olyckan är en singelolycka där orsaken kan vara en sten på vägen eller en grop i vägbanan och har man otur är det huvudet som får ta emot smällen vilket kan ge svåra konsekvenser då hjärnan är oskyddad.

Eftersom några barn och unga lyfter fram att alla inte vet varför det är viktigt att ha hjälm behöver det pratas mer om varför det är bra att ha hjälm, t.ex. i skolorna. Eftersom alla familjer inte har råd att köpa hjälm är det något som olika myndigheter måste arbeta för när det blir lag att ha cykelhjälm.

REGLERNA IDAG

Det finns ingen regel idag som säger att man ska använda cykelhjälm. Däremot rekommenderas det att det ska användas och vissa skolor har krav att hjälm ska användas när de har cykelutflykter, den som inte har egen hjälm får låna av skolan.

Barn under 12 år får cykla på gångbanan

Enligt det nya förslaget får barn under 12 år fortsätta cykla och köra lätta elfordon (så som elsparkcykel) på gångbanan men äldre barn ska cykla på cykelbanan eller om den inte finns så måste man cykla på högra sidan av körbanan. Om någon som är över 15 år cyklar på gångbanan kan denna få böter.

Du känner igen gångbanan när du ser den här skylten:

BARN S OCH UNGAS ÅSIKTER

Många barn och unga svarade att det känns otryggt att gå eller cykla på bilvägen, särskilt när bilister ibland kör väldigt fort eller väldigt nära när de kör om. Många barn tyckte att det är bra att de under 12 år får cykla på gångbanan eftersom de kan ha svårt att veta hur långt från bilarna de ska cykla.

Många lyfte även fram att alla borde få cykla på gångbana om det inte finns cykelbana, när man är 12 år så är man inte så gammal att ta ansvar. Men om alla skulle få cykla på gångbanan, oavsett ålder, så skulle kännas otryggare för de som går. Särskilt lätta elfordon som kan gå snabbt upplevs som farliga bland gående.

Om alla skulle få cykla på gångbanan oavsett åldern skulle det kännas lite otryggare för de som går.

Barnen kan bli påkörda, när man är 12 år är man inte så gammal att ta ansvar.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Den här regeln gäller redan idag och landskapsregeringen vill inte ändra den eftersom de tycker att det är viktigt att alla (även barn under 12 år) ska få cykla tryggt och samtidigt ska de som går få känna sig trygga på gångbanan.

Barn som är under 15 år får inte skjutsa någon på cykel eller lätta elfordon

Enligt det nya förslaget får de som har fyllt 15 år fortsättningsvis skjutsa någon annan på cykel eller lätt elfordon. Den som blir skjutsad ska vara högst 10 år gammal. Endast den som har fyllt 18 år får transportera flera än en passagerare än så och åldern på dem som skjutsas har då ingen betydelse.

Generellt får man skjutsa på cykel bara om cykeln eller elfordonet är byggd för det, d.v.s. om det finns en lämplig sits för passageraren, effektivt skydd mot hjulen (ekrarna) och två separata bromsar. Den som har fyllt 15 år och skjutsar någon annan på ett sätt som är mot reglerna kan få böter.

BARNS OCH UNGAS ÅSIKTER

Några ungdomar lyfte fram att skjutsandet inte borde begränsas pga. ålder eftersom det är smidigt att kunna skjutsa kompisar. Yngre barn fick inte frågan gällande skjuts på cykel eller lätt elfordon.

Det är väl bra för säkerheten, men dåligt ifall man är två som har bråttom och ska till samma ställe och man har en cykel.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Redan idag får man skjutsa varandra på cykel eller elfordon bara om cykeln eller elfordonet är byggd för det. Med en tvåhjulig cykel får den som har fyllt 15 år skjutsa någon som är högst 10 år gammal bara om det finns en lämplig sits, effektivt skydd mot hjulen och två separata bromsar. Landskapsregeringen tycker inte att det finns behov av att ändra den regeln som gäller redan idag.

Det skulle vara smidigt att få skjutsa jämnåriga personer men om det inte bedöms vara säkert så är väl detta bästa alternativet.

Det bästa är att
lätta elfordon
har samma
regler som en
cyklist.

Regler för lätta elfordon

Bild: Freepik.com

Enligt det nya förslaget ska den som kör ett lätt elfordon eller en motoriserad cykel fortsättningsvis följa de trafikregler som gäller för cyklist. Det innebär bl.a. att dessa trafikanter ska använda hjälm, samma som för cyklist.

BARNS OCH UNGAS ÅSIKTER

Många unga som kör eller blir skjutsade på lätta elfordon svarade att de inte använder hjälm. Några ungdomar önskade att det borde finnas strängare regler för lätta elfordon än för vanliga cyklar, eftersom de går snabbare. När det gäller elsparkcyklar, hoverboards och mopeder önskade barn och unga bl.a. att man ska ha hjälm, att de inte får köra så fort, att de inte ska få köra bland gående och att det borde finnas åldersgräns eller körkort för att få dem.

Jag tycker att
elcyklar och mopeder
ska ha strängare
regler när det gäller
skjutsning och
hjälm användning.
Eftersom de går
snabbare och
bromssträcka är
längre.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Landskapsregeringen funderade på att föreslå en åldersgräns för lätta elfordon på Åland, men bestämde sig för att inte göra det nu. De bestämde däremot att de ska följa upp situationen och om det blir ett trafiksäkerhetsproblem med barn och unga som kör lätta elfordon så kan det bli en åldersgräns för lätta elfordon. De önskemål som inkommit från barn och unga gällande hårdare regler för lätta elfordon kommer att beaktas om det finns ett behov av en sådan reglering.

REGLERNA IDAG

Idag får vem som helst köra lätta elfordon och de måste följa samma regler som cyklist.

Trafikfylleri med cykel eller lätt elfordon

Enligt det nya förslaget får man varken cykla eller köra ett lätt elfordon när man har druckit alkohol om det orsakar fara för någon annans säkerhet. Om man har fyllt 15 år och framför en cykel eller ett lätt elfordon under påverkan av alkohol eller annat rusmedel och därigenom äventyrar någon annans säkerhet kan man få böter eller fängelse i högst tre månader.

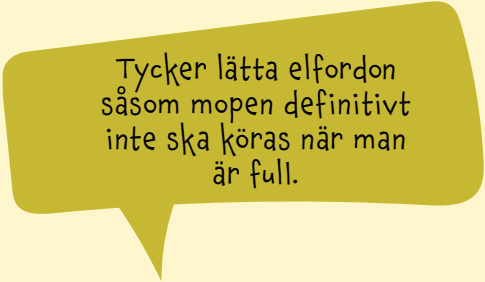
Det finns alltså inte någon definierad promillegräns som man inte får överstiga.

För att någon ska kunna straffas för styrstångsfylleri så krävs det en konkret fara för någon annans säkerhet.

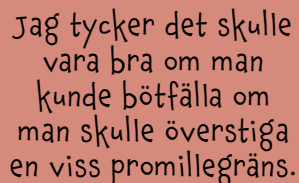
BARNS OCH UNGAS ÅSIKTER

Ungdomar i gymnasieåldern har varierande tankar gällande förslaget om styrstångsfylleri. Många tycker att förslaget låter bra men några skriver att det känns överdrivet eftersom styrstångsfylleri bedöms mest vara en fara för sin egen säkerhet.

Några skriver att det borde finnas strängare regler för lätta elfordon än för vanliga cyklar. Några lyfter fram att förslaget känns orättvist och att det borde finnas en promillegräns som möjliggör objektiv bedömning. Några lyfter fram att det ändå är bättre att cykla hem än att köra bil under påverkan.

Tycker lätta elfordon såsom mopen definitivt inte ska köras när man är full.

Jag tycker det skulle vara bra om man kunde bötfälla om man skulle överstiga en viss promillegräns.

Bedömningen blir inte särskilt rättvis eftersom man nog inte kan avgöra sådant här i berusat tillstånd. Så de som RÅKAR utgöra en fara får straff och resten inte. Jag tycker alla borde få straff.

Jag tycker att det är bättre att en full person cyklar hem istället för att köra hem, åka med någon som är påverkad, tvingas slösa pengar på taxi eller gå hem i kylan och mörkret. Eftersom det kan vara svårt att bedöma om någon är i fara så kanske det avskräcker folk från att cykla på fyllan eftersom de är rädda för att bestraffas.

Bild: Freepik.com

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Landskapsregeringen vill ha den nya regeln eftersom den åländska polisen har berättat att det har uppstått trafikfarliga situationer där berusade förare kör lätta elfordon.

Lätta elfordon och vissa cyklar med elassistans samt motoriserade cyklar är tyngre och oftast snabbare än cyklar. Därför kan de orsaka olyckor med allvarigare konsekvenser än vad en vanlig tvåhjulig cykel kan.

REGLERNA IDAG

Man kan dömas till äventyrande eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten beroende på situationen.

REGLER FÖR MOPEDER OCH BILAR

Böter för moped/mopedbil

Enligt det nya förslaget ska man när man kör en moped med passagerare se till att både förare och passagerare använder skyddshjälm av godkänd typ. När man kör en mopedbil ska både förare och passagerare använda bilbälte. Om passageraren är under 15 år är det förarens ansvar att se till att passageraren använder hjälm (moped) eller bilbälte (mopedbil).

Om föraren, eller passageraren, har fyllt 15 år och inte använder hjälm eller bilbälte kan de få en avgift på 100 euro (idag är det 70 euro). Om passageraren är under 15 år och inte använder hjälm eller bilbälte är det föraren som får avgiften på 140 euro (idag är det 70 euro).

BARN OCH UNGAS ÅSIKTER

Många ungdomar svarade att de var nöjda med de nuvarande reglerna för mopeder och mopedbilar. Flera önskade att mopedbilar skulle vara säkrare byggda ifall man krockar (se följande kapitel) och många ville även förbjuda mopedbilar helt.

Användning av bilbälte bland högstadieungdomar verkar vara lägre i mopedbilar än i vanliga bilar. 75 % av ungdomarna i gymnasieåldern svarar att de alltid använder bilbälte när de åker bil eller mopedbil. Många använder bältet för att skydda sig själva och eftersom det är lag (och ifall polisen åker förbi), det är enkelt och en vana. Av de som inte alltid använde bälte skriver några att de glömmet bort det ibland.

Gällande förslaget om att höja avgifterna om man själv eller ens passagerare inte använder hjälm eller bälte tycker nästan hälften att det kommer att påverka sitt eget beteende eftersom man inte vill betala böter.

Nästan lika många tror att förslaget inte kommer att påverka dem, många svarar att de redan följer reglerna. Majoriteten tror att unga skulle bli bättre på att följa trafikreglerna om man höjer avgifterna. En femtedel håller inte med.

Jag anser inte att högre straff är ett bra alternativ för att höja trafiksäkerheten.

För det är ju ofta inte ens ungdomarna som betalar utan föräldrarna.

Bild: Trafikskyddet,
Nina Mönkkönen

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Landskapsregeringen vill höja böterna som kan ges om bilbälte eller skyddshjälm inte används för att göra det tryggare för dessa trafikanter och för att stärka barnens rättigheter. Om man själv inte använder bilbälte eller skyddshjälm och har fyllt 15 år kan man få böter på 100 euro. Detta är en höjning på 30 euro mot dagens avgift.

Om föraren har fyllt 15 år inte transporterar barn på ett trafiksäkert sätt genom att se till att barnet använder hjälm eller bilbälte kan föraren få böter på 140 euro. Detta gäller även vårdnadshavare.

REGLERNA IDAG

Om föraren eller passageraren har fyllt 15 år och inte använder hjälm eller bilbälte kan de få varsin avgift på 70 euro. Om passageraren är under 15 år och inte använder hjälm eller bilbälte kan föraren få en avgift på 70 euro.

Barn som transporteras i bil

Enligt det nya förslaget ska transport av barn, som är kortare än 135 centimeter, bilbarnstol, bälteskudde eller någon annan skyddsanordning för barn alltid användas. Undantaget som finns att barn som är äldre än tre år men kortare än 135 cm tillfälligt får färdas i ett fordon utan bilbarnstol eller bälteskudde tas bort.

BARN OCH VÅRDNADSHAVARES ÅSIKTER

Åsikter kring förslaget frågades bara från barn som är kortare än 135 cm och från vårdnadshavare. Förslaget påverkar även ungdomar som skjutsar barn som är kortare än 135 cm med moped eller mopedbil.

Barn inom barnomsorg tycker att det är viktigt att sitta still i bilen samt att använda bilbälte och bilstol/kudde. Nästan hälften av alla vårdnadshavarna tror att förslaget inte kommer att påverka den egna familjen. 17 % tycker att förslaget påverkar negativt och de lyfter fram att förslaget försvårar vardagen, möjligheten att hjälpa varandra, akuta situationer eller möjlighet att åka taxi med barn.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Landskapsregeringen vill ha strängare regler kring hur barn får transporteras, eftersom de anser att barn alltid har rätt att vara trygga i trafiken och skjutas på ett säkert sätt.

REGLERNA IDAG

Idag tillåter lagen att barn under tre år tillfälligt får färdas i en taxi utan bilbarnstol men de ska använda säkerhetsbälte och sitta i baksätet. Lagen tillåter också om barnet (över 3 år) tillfälligt får färdas i ett annat fordon, i vilket någon särskild fasthållningsanordning inte medförs, ska barnet istället använda bilbälte när det är möjligt och sitta på ett annat säte än framsätet.

ANDRA TRAFIKSÄKERHETSFRÅGOR SOM BARN OCH UNGDOMAR SÄRSKILT HAR LYFT FRAM

Övergångställen

BARNS OCH UNGAS ÅSIKTER

Studeranderådet vid Ålands Lyceum diskuterade om det ska det finnas sockerbitar vid övergångsställen eller inte. Studeranderådets slutsats blev att ungdomarna gärna skulle se att sockerbitar och vägmärken för cyklister försvann för att göra det enklare att förstå om man får cykla över ett övergångsställe eller inte. Komplicerade regler gör att man inte förstår när man får cykla över ett övergångsställe. I ett enkätsvar från högstadiet kom det fram att "alla övergångsställen borde ha vita fyrkanter vid sig så man kan cykla där."

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Enligt lagförslagets allmänna motivering är grundregeln att cyklar ska ledas vid övergångställen. Om det finns en cykelöverfart vid sidan av övergångsstället som är utmärkt med så kallade sockerbitar, får cyklisten cykla över förutsatt att det inte kommer något fordon på vägen. En cykelöverfart betyder inte per automatik att cykeln har förkörsrätt.

Bild: Trafikskyddet,
Nina Mönkkönen

Reflexer

BARN OCH UNGAS ÅSIKTER

Reflexer nämndes som viktiga skyddsutrustningar av barn och unga från alla olika åldersgrupper samt från vårdnadshavare.

Jag har inte känt mig otrygg i trafiken, men kanske ibland när jag inte har reflex.

Mer reflex ska delas ut i skolor, ser knappt folk nu när det är mörkt.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Enligt lagförslaget ska de som går i mörker fortsättningsvis använda reflexer.

Det finns inte något straff kopplat till om man inte använder reflex, men det är ett enkelt och billigt sätt att öka sin trafiksäkerhet. Även hästar och andra djur, t.ex. hundar, som är ute på vägen under mörker ska ha reflex.

Cykellyktor

När det är mörkt känns det otryggt att gå och cykla. Då är man t.ex. rädd att man cyklar in i någon annan. Att alla ska ha cykellyktor skulle hjälpa.

BARN OCH UNGAS ÅSIKTER

Cykellyktor lyftes också fram som viktig skyddsutrustning för barn och unga i svar från alla olika åldersgrupper samt från vårdnadshavare.

För att vara så trafiksäker som möjligt behöver jag en ordentlig cykellampa då det är mörkt på morgonen.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Enligt lagförslaget ska cyklar fortsättningsvis ha en lykta fram som visar vitt eller ljusgult ljus samt reflexer.

Det som är nytt är kravet att även ha en baklykta som visar rött ljus när fordonet färdas på väg under mörker eller när sikten är nedsatt.

Folk kör ibland väldigt fort och nära när de kör om.

Jag har känt mig otrygg i trafiken när lastbilarna kör förbi i 90 km/h när jag cyklar.

Bilars avstånd till cyklister

BARNS OCH UNGAS ÅSIKTER

Många barn och unga lyfter fram att det känns otryggt att cykla eller gå vid bilvägen. Barnen önskade att bilisterna ska sänka farten och köra längre ut när de passerar gående och cyklister. Barnen tycker att särskilt tunga fordon som lastbilar och sopbilar ska tänka på det. Barn och unga lyfter fram att avståndet i många fall inte har varit så långt som de behöver för att känna sig trygga.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Enligt lagförslaget ska en fordonsförare fortsättningsvis lämna gående, cyklister och djur (t.ex. hästar och hundar), ett säkert avstånd på vägen. Avståndet ska vara så långt som en typisk trafikant behöver för att känna sig trygg i varje given situation. Minimivståndet på 1,5 meter finns i lagen i många länder och enligt Finlands polis är det en bra tumregel även i Finland och på Åland, fast det inte är fastställt i lag.

Att använda mobilen när man cyklar eller kör elfordon

BARNS OCH UNGAS ÅSIKTER

Många barn och unga lyfter fram att det känns otryggt när folk cyklar eller kör elfordon och kollar på mobilen samtidigt.

Det känns otryggt för de som går om de som cyklar tittar på mobilen samtidigt.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Enligt lagförslaget får den som cyklar, kör lätt elfordon eller annat fordon inte använda någon teknisk anordning, som mobiltelefonen, så att användningen stör eller äventyrar förändret av fordonet.

Om fordonet har en motor (som t.ex. moped, mopedbil eller bil) får den som kör inte hålla mobilen, eller liknande kommunikationsutrustning, i handen under körning. Detta gäller redan på Åland men bestämmelsen har utvidgats till att gälla all typ av kommunikationsutrustning.

För att vara så trafiksäker som möjligt behöver jag A-traktor eller nedstrykt bil i stället för mopedbil. Starkare struktur och säkrare vid olyckor.

Kan ni snälla göra epa-traktorer lagliga på Åland.

Tryggare alternativ till mopedbilar (EPA-traktorer)

BARNS OCH UNGAS ÅSIKTER

Önskemål om att mopedbilar skulle bli tryggare lyftes fram av flera unga samt önskemål om att införa EPA-traktorer (A-traktorer) på Åland.

HÄLSNINGAR FRÅN LANDSKAPSREGERINGEN

Landskapsregeringen tänkte utreda införande av den svenska modellen om A-traktorer på Åland men eftersom den nya vägtrafiklagen behövde prioriteras så lades frågan på is. Det finns ingen information om frågan kommer att tas upp igen.

Trygga trafikmiljöer för barn och unga

BARN OCH UNGAS ÅSIKTER

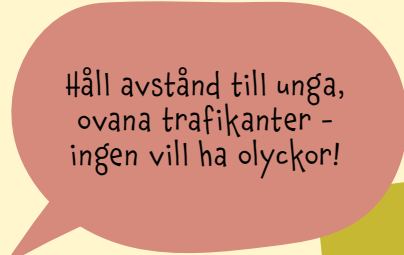
Vikten av trygga trafikmiljöer lyftes fram i svar från alla olika åldersgrupper, t.ex.:

- Det ska finnas flera gång- och cykelbanor (separerade från varandra) och övergångsställen, särskilt nära skolor och lekplatser dit många vill gå själva.
- Flera övergångsställen, särskilt längs skolvägen och gärna med trafikljus eller blinkande ljus samt farthinder, bra sikt och gatubelysning.

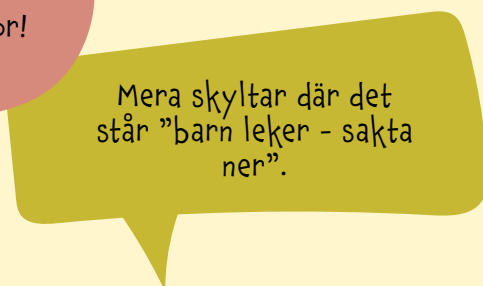
BARN OCH UNGAS ÖNSKEMÅL FÖR VUXNA

Vikten Barn och unga lyfter fram många önskemål om hur vuxna skulle kunna göra för att få trafiken tryggare för barn och unga, till exempel:

- Inte kolla på mobilen när de kör
- Att bilister ska respektera mopeder och mopedbilar, inte köra om moppebilar i rondeller, i korsningar eller vid möte
- Vuxna ska inte köra när de har druckit.
- Vuxna ska vara bra förebilder för barn i trafiken och använda t.ex. reflexer och cykelhjälm samt visa barnen hur man ska bete sig i trafiken.

Håll avstånd till unga, ovana trafikanter - ingen vill ha olyckor!

Mera skyltar där det står "barn leker - sakta ner".

VAD KAN HÄNDA OM DU SOM ÄR UNDER 15 ÅR BRYTER MOT VÄGTRAFIKLAGEN?

Barn som är under 15 år kan inte få böter eller straffas för ett brott eftersom de inte är straffmyndiga. Men den som är yngre än 15 år kan bli skadeståndsskyldig om man förorsakar någon annan en skada, dvs man måste betala för skadan man har orsakat. Men en minderårig kan inte bli skadeståndsskyldig i samma omfattning som en vuxen.

AVSLUTNING

Landskapsregeringen vill tacka alla barn och ungdomar som har berättat sina åsikter om hur ni kan vara trygga i trafiken! De politiker som diskuterar förslaget gällande den nya vägtrafiklagen har också fått ta del av era kommentarer.

När politikerna har fattat det slutliga beslutet om hur vägtrafiklagen kommer att vara och när den nya lagen ska tas i bruk kommer landskapsregeringen att informera alla vad som är nytt.

Ålands landskapsregering och Rädda Barnen vill också tacka Trafikskyddet som har bidragit med material och bilder.

Bild: Freepik.com

Rapporten är framtagen av infrastrukturbyrån vid Ålands landskapsregering och Rädda Barnen på Åland.

Design och layout är gjort av Rädda Barnen på Åland.